

ABONAMENTUL:

Un an	120 L
6 luni	60 L
3 luni	30 L

Tribuna Nouă

Redacția str.
Românului 18
Administrația:
Piața Avram
Iancu 7.
Arad.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul VII. — N-rul 10

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, la 16 Martie 1930

Biruinta listei românești la Arad.

Unirea partidelor românești din Arad împotriva vrășmașului comun care a transpus alegerile comunale pe teren național ducând lupta pe viață și pe moarte, mâna de frate pe care și-au întins-o românii din acest colț îndepărtat de țară, a dus la izbânda ideii solidarității românești și a dovedit pentru totdeauna că în ciuda celor o mie de ani de impilare maghiară, în Aradul românesc, și sufletele și inimile românești nu cedează și că împotriva credințelor și speranțelor de dincolo de Tisa, orașele din Ardeal sunt și rămân românești.

Prăznuim în această victorie prima manifestare a solidarității românești dela Unirea-cea-mare, primul gest de afirmare a conștiinței românești la granița de Vest, și cea dintâi jertfire a intereselor meschine de partid ideii naționale românești.

Se cuvin mulțumiri și laude organizației locale a partidului național-tărănesc și conducătorilor săi pentru mâna de frate pe care ne-au întins-o cu cea mai curată și sinceră inimă românească, și se cuvine omagiul tuturor pentru d-l dr. Mihail Mărcuș care în numele organizației partidului național-liberal din Arad a respins orice colaborare în afară de ideea românească în care a crezut și prin care a învins. D-sa este promotorul listei și izbândeii românești.

Cu toate astea în sărbătorirea sfântă românească care îmbracă sufletele noastre, o umbră ne întristează. Este umbra trădării de neam pe care unul care de mult e în afară de noi a încercat-o jertfind ideea Aradului românesc pe altarul unei deșertăciuni. Să-l avem în vedere.

Și acum în sărbătorirea victoriei care nu e numai a noastră ci a românilor de pretutindeni să strigăm: „**Trăiască Aradul românilor, pentru totdeauna românesc.**”

A.

Secția de votare	Numărul voturilor					
	nule	anulate	L i s t a			
			I	II	III	IV
Secția I	2	38	378	93	649	69
„ II	13	11	417	55	770	28
„ III	—	—	721	47	630	36
„ IV	2	23	621	173	465	78
„ V	—	12	384	98	532	77
„ VI	—	6	797	46	342	23
„ VII	—	53	553	61	388	75
„ VIII	8	5	415	98	130	71
„ IX	14	14	471	142	169	112
„ X	1	15	854	110	152	59
Total general	—	181	5611	923	4227	628

După cum vedem, au fost voturi exprimate 11,609. Din aceste au fost 181 anulate. Blocul românesc a obținut 5611. Lista maghiară 4267, Lista Anghel 923, Comuniștii 628.

Conform legii, voturile listelor cari n'au obținut cincimea se repartizează în mod proporțional între listele câștigătoare.

Astfel rezultatul total: blocul românesc a obținut 59 la sută din totalul voturilor exprimate, iar ungerii 41 la sută. Dl col. Alexandru Vlad trecând consilier de drept, noua compunere a consiliului comunal va fi următoarea:

Dr. Ioan Ursu
Dr. Cornel Luțai
Dr. Ioan Robu
Dr. Iuliu Borneas
Dr. Iuliu Vicaș
Dr. Boțioc
Iustin Olariu
Teodor Stana
Ioan Tatu
Dr. Veliciu Emil
Nicolae Păușești
Dr. Aurel Raicu
Alex. Constantinescu
Ștefan Bran
Consuela Laugier
Ștefan Zabb

Dr. Iuliu Singer
Dr. Vendel Müller
Dr. Barabás Béla
Dr. Parej Bela
Dr. Geza Velcirov
Tiberiu Zima
Iuliu Reinhart
Arthur Rozenberg
Dr. Alex. Nagy
Dr. Ludovic Széll
Gabriel Iuhász
Isidor Kerpel
Dr. Rezső Löcs
Ștefan Blașkovici
Ludovic Bérczy
Mihail Lantos

Alte rezultate din țară.

Timișoara. Exprimare 14.116 voturi.

Lista guvernamentală în cartel cu ungurii, germanii social democrației și sioniștii au obținut 7662 voturi. Blocul muncitoresc 3531, blocul cetățenesc 1555 blocul muncitoreasc 1469.

Cluj. Lista guvernamentală în pact cu ungurii socialdemocrației Sioniștii au luat 6843 voturi Blocul românesc 2433, lista independentă 1348 comuniștii și șomerii 532.

Oradea. Lista guvernamentală în pact cu ungurii au luat 5934 voturi, blocul cetățenesc (liberalii) 1120 blocul muncitoresc 2384.

Tg. Mureș. Lista guvernamentală în pact cu ungurii 2662 voturi, comuniștii 1502, socialiștii 1161 liberalii 258.

Satu Mare. Lista guvernamentală în cartel cu ungurii 4138 voturi, lupiștii 992, social democrației 3334 liberalii 447.

Brașov. Lista guvernamentală în pact cu sașii și ungurii 7886, liberalii și averescanii 1145 social democrației 796.

Sibiu. Lista guvernamentală în cartel cu sașii 7034 voturi, liberalii 928 blocul româneasc 208.

Slatina. Guvernul 745 voturi liberalii 208.

Pitești. A obținut guvernul 1266 liberalii 1336.

Orhei. Guvernul 1471 liberalii 718.

Bălți. Lista guvernamentală 1916 liberalii 528.

Brăila. Guvernul a obținut 3570 liberalii 2757 averescanii 422.

Chișinău. Guvernul 3302 liberalii 1260 comuniștii 1613.

Hotin. Lista guvernamentală 1532 liberalii 465.

Râmnicul Sărat. Guvernul 1610 liberalii 938.

Covârlui. Guvernul 110, liberalii 116.

Suceava a obținut guvernul 726 liberalii 427.

București. (fără 5 secțiuni) guvernul 20.062, liberalii 12.522.

Buzău. Guvernul 2898, liberalii 2098.

Brăila. Guvernul 19 mandate, liberalii 14.

Constanța. Guv. 18 mandate, liberalii 14.

Câmpulung. Guv. 19 mandate, liberalii 11.

Calaraș. Guv. 18 mandate, liberalii 14.

Râmnicul Sărat. Guv. 1610, liberalii 938.

Galaț. Guv. 5869, liberalii 3417, Averescanii 935.

Ploești. Guv. 4939, liberalii 3377, Averescani-Lupiști 429.

Cernăuți. Guv. 7153 (în cartel cu minoritarii) liberalii 1474, socialiștii 3244.

Rădăuți. guv. 1125, liberalii 947, Lupu 635.

Craiova. guv. 4129, liberalii 2554.

TURNU-SEVERIN. guv. 825, liberalii 1207, averescanii 430.

Iași. guv, 5606, liberalii 4504, cuziștii 881.

ROMAN. guv. 1090, liberalii 1330.

Sinaia. guv. 9 mandate, liberalii 9.

Zimnicea. guv. 10, liberalii 4, averescanii 4 mandate.

Puceoasa. guv. 10, liberalii 6 mandate.

Bacău. guv. 20, liberalii 12 mandate

Peatra-N. guv. 20, liberalii 11 mandate.

Alegerile comunale la Covăsinți.

La alegerile comunale din această comună fruntașă a județului nostru au candidat 5 liste de primari și 3 de ajutori de Primari. În consiliul au reușit 5 liberali și 9 naționali-tărâniști. Primar a fost ales săteanul Th. Luca liberal, iar ca ajutor de primar Tr. I. Farcaș tot liberal.

O izbândă frumoasă.

In fruntașa comună Gurahonț, care este un viespar de jidano-maghiari, liferanți de dezertori din armata română, în vederea alegerii consiliului comunal, sau făcut încercări de a se depune o singură listă, oferindu-se și minoritarilor 2 locuri.

Aceștia pretindeau 3 locuri. Neizbutind înțelegerea, s'au depus 2 liste din proștia jidano-maghiară și din înțeleapta înfrățire a românilor, ne-am ales cu o victorie frumoasă. *Minoritarii au câștigat numai un singur loc!*

Este de notat, că de 11 ani de când s'a făcut România Mare acum pentru prima dată s'au ridicat capul aceia cari în revoluția lui Bela Kun sau Kohn, pușcau pe stradă după frații noștri și cari erau înrolați în armata roșie.

Armata roșie jidano-maghiară alui Bela Kun din Gurahonț sa pus în o-fesivă.

Să nu uite acești foști Bela Kuniști,

că aici în Gurahonț au în fața lor pe cel mai mari dușman al lui Bela Kun, cari pentru vitejia lor pe frontul „roșu” au fost decorați de Ferdinand cel Mare și dacă va cere Regele, vor fi decorați și de Mihail I-ul!

Legionarul.

Nesocotințele unui primar.

Fostul președinte al comisiunii interimare și actualul primar al comunei Secaș (plasa Hălmagiu). Todor Stănilă, i-și face de cap, distrugând corespondența și folle liberale, pe cari le primesc fruntașii comunei.

Așa a sfârticat în bucăți folle: „Tribuna Nouă”, venite pe numele fruntașului econom Gheorghe Ander, în fața lui Todor Ienășescu și Todor Creț (108). zicând că nu vrea să vadă în ochii săi această foaie.

Gheorghe Ander se mai plânge, că și epistolele cari i se trimit dela Clubul Partidului Național Liberal, i se violează și primește numai plicul gol deschis.

Oare știe acest voinic, că a te prinde și a nimici ceace nu este al tău, înseamnă furătură și hoție și că hoțiile se pedepsesc: chiar dacă sunt făcute de voinicii ajunși primari?

Atragem atențiunea celor în drept asupra acestor lucruri urâte și cerem să se respecte legile țării, cari nu permit nimănui călcarea lor în picioare oricât de voinici ar fi!

Crișanul.

Lucruri din Bucovina — de știut și pentru noi.

Bucovinenii se ponesc ca-i atacă uniții. — Chestia „ucrainiană” de odinioară, o chestie politică și confesională. — Ardeleni în publicistica și politica românească din Bucovina: frații Braniște și A. P. Deseanu. — „Junimenii” de acum 30 ani, și înfăptuirea României Mari. — Voinici, Anarhism și Unitism. — Uniții și fondul religios ortodox — Masacrarea bugetului eparhiei Bucovinei. — Bucovinenii acuză guvernul actual de umilirea Bisericii ortodoxe. — Guvernul, care a avansat pe funcționarii bisericești ai Blajului unii pe punga statului, retrogradează în titlu și în beneficiu pe funcționarii bisericești bucovineni ortodocși, plătiți din fondul religios ortodox. — O amintire: Cum a rămas nechemat V. Lucaș în propagandă „națională” în Bucovina? — „Tapi” ortodocși, la carul politicii Blajului.

Urmăresc, pe cât pot, unele întâmplări din Bucovina, de care mă leagă studiile ce făcusem acolo, și prietenii din tinerețe. Și pot ș-o mărturisesc, cu mare durere, că Bucovina, „vesela grădină” cântată de Mihai Eminescu, trăiește zile de groază și de acută primejdie națională.

Țărișoara, care cea dintâi s'a smuls de sub jugul străin și s'a alipit la țara mamă, fără de nici o condiție și fără reticențe politice, astăzi, de pe urma politicii actualului regim, a ajuns în prag de desperare, atât politicește cât și bisericește.

Nu vreau să scriu articol „politic”, ci de informație românească, într'o chestiune pe care trebuie ș-o cunoască oricare bun român. Mai ales că politica, ce se face de un an și mai bine, din partea actualului regim, a depășit cadrul politic și a trecut și în domeniul vieții bisericești.

Frații bucovineni, cari în trecut nu știau și nu voiau să recunoască existența unor sfuri confesionale „catolice” în politica statului român, au ajuns pe contul cojocului lor propriu, să verifice acest fenomen, și să șipe ca din gura șarpelui, că uniții uneltesc împotriva Bisericii ortodoxe; că o prigonesc și că se amestecă și în chestiunile ei de administrație și de gospodărie autonomă.

După aceste premise, așa cred, nu vor fi de prisos lămuririle ce urmează.

În Bucovina de acum 30 ani, chestiunea confesională între Români nu există. Toți Românii bucovineni, afară de cei din Boian, — în care comună s'a furisat unașia la 1856, pe urma unor certe locale și a intrigilor și amăgiriilor străine, — erau ortodocși

Totuși exista o chestiune confesională, dar aceea eră rutenă, și trebuie privită din două puncte de vedere.

Austria volă să supună elementul românesc din Bucovina, din punct de vedere politic și religios. De aceea Austria menaja pe Rutenii din răsuputeri: odată prin aceea, că încurajă mobilizarea sărăntocilor de Rutenii uniți din Galiția, ca să se așeze în Bucovina, pentru a întări existența organizației bisericești a Rutenilor uniți bucovineni, cari erau uneltele politice ale Austriei; în locul al doilea, prin aceea, că nu se supără rău pentru trecerea acestor Rutenii uniți, pe loc, la Ortodoxie. Dar mai ales, încurajă Austria năzușele Rutenilor ortodocși, de a-și reclama paritatea de limbă și de putere în administrația bisericească a Arhiepiscopiei bucovinene, română de origine, precum și drepturi egale, pe cari începeau să le formuleze și asupra fondului religios bucovinean, care își are originea în fundațiunile voievodului Ștefan cel Mare al Moldovei.

Ardealul încă se mândrește de a-și fi dat contribuția frățească la luptele naționale ale Bucovinenilor. Frații Braniște erau între cel dintâi, ca elemente de forță în publicistica bucovineană, Ștudentimea universitară, grupată în societatea lor „Junimea”, de asemenea, eră un factor de o puternică și frumoasă manifestație românească. În rândurile acestei ștudentimi încă-și aveă Ardealul nostru uu tip reprezentativ, pe vârul marelui compozitor bucovinean Ciprian Porumbescu, pe ștudentul în teologie Adrian Popovici-Deseanu, amestecat și el activ în publicistica și în frământările vieții bucovinene, până să fie învrednicit și el, alături de frații Braniște, de cinstea expulzării politice din Bucovina.

Din acest mediu universitar și politic s'au ridicat luptătorii de mai apoi, cărora, în frunte cu dl Iancu Nistor, profesor universitar și fost ministru, li-s'a dat norocul de a colabora efectiv la descătușarea Bucovinei și la necondiționata și neprecupețita alipirea ei la patria mamă.

Acestor „Junimeni”, printre cari am avut plăcerea să mă înșir și să-i cunosc, li-s'a dat norocul, ca eșarpa de tricolor, pe care o purtau pe piept, ca ștudenți, la lecții și în tot locul și în toată vremea, să o ridice la semnificația desăvârșitei biruinți politice și naționale a intereselor românești în Bucovina.

Generația aceasta din Bucovina, cu mică excepție fără de nici o importanță politică mai deosebită, cunoștea numai un singur obiectiv al preocupărilor sale: *triumful ideii naționale și restaurarea elementului românesc în toate drepturile sale de viață liberă pe pământul lui Ștefan „cel Mare și Șănt”.*

De fapt, în vremea bărbăției acestei entusiaste ștudentimi, Bucovina, prin unirea cu țara mamă, și-a redobândit importanța veche politică și românească; Biserica i-a fost scoasă din ghiarele primejdiei rutene; primejdia catolicizantă a fost deasemeni înlăturată; școalele rutene de ștat, ridicate de Austria în beneficiul acestor ocoțiți al săi, au fost naționalizate. Românii începeau să-și recâștige situațiile pierdute sub Austriei, prin rutenizarea periferiilor românești dinspre Rutenii.

Iar astăzi?

Astăzi, sub guvernarea național-tărănistă, toate rosturile românești și bisericești, ale Bucovinei românești, sunt întoarse pe dos.

Șeful organizației politice național-tărăniste din Bucovina este rutenul unit Krakalia, cel cu legături în țara sovietelor.

Prefectul orașului și județului Cernăuți este unitul Neamțu, din Ardeal.

Sub aceeași oblăduire, vechea Suceavă românească, în care se adăpostesc și moaștele șăntului Ioan cel Nou, nu și-a putut găsi alt deputat, decât pe unitul George Jeleriu.

Sub inspirațiile nenorocitului regim actual, drepturile limbii românești — ca limbă a statului român, în școalele de ștat ridicate între Rutenii — se pot considera ca desființate, în beneficiul limbii rutene. Parlamentarii ucrainieni, aleși pe lista guvernamentală, reclamă insolent aceasta ciopărtire a drepturilor statului român. Mai mult chiar: ei vor introduce limba ucraineană în administrație și în magistratură. Și ucenicii sovietelor, cu toți Pistinerii atașați lor, și cu toți

„occidentalizatorii” dnl I. Maniu, tale bucuroși în carnea vie a sufletului românesc și în întregitatea drepturilor noastre naturale și naționale.

Dar lucrurile nu s'au oprit aci.

Aberația cea mai mare a vieții noastre politice, cari sunt „voinicii” guvernului, botezați și „ștrăjeri ai Regelui”, își face și acolo ravagiile. În Boian, singura comună românească unită, primarul Valpan, șef totodată al „voinicilor”, nu s'a șfiit să batjocurească Familia Regală română. Și încă ceva de necrezut: „Voinicii” dnl Bilca (lângă Rădăuți), înarmați cu furci și cu topoară, au tăiat capul lui Iosif al lui Petrache Mihallov, după ce-l ștălciseră în bătăi. Tot astfel i-au ștălcit și pe ceilce îl veniseră întru apărare.

Dar nici Biserica ortodoxă română a Bucovinei nu se poate bucura de pace de cătră acești șpărgători de neam și de țară.

De pe urma îndemnurilor ascunse ale aderenților regimului actual, s'au pornit tulburări și în Biserica din Bucovina. S'a agităt, la vremea sa, chestia Paștilor și a restabilirii calendarului vechiu, pentru care au fost câștigați mai ales ucrainenii dela nord-estul Bucovinei, din apropierea Rusiei sovietice.

De aci au urmat tulburările dela Vășcăuți și de airea, unde preotul român a fost maltratat de uneltele regimului politic, iar berbedei s'au încumetat să lee cheile bisericii dela preoți și să și arauge lor înșși dreptul de a șlgi și prin biserici...

După aceste acte de anarhie — pe care ar trebui un guvern conștient și iubitor de ordine să le șprime cu fer și foc dacă nu ar plecă ele dela înșeși intențiile dosnice ale guvernăntilor bucuroși de toate disordnile din Biserica ortodoxă — mai înregistram și alte dureroase fapte din viața șfletească și bisericească a Bucovinei.

Iată, câteva din ele.

Deputatul unit al Sucevei, G. Jeleriu, luând cuvântul în Cameră, — și tocmai el! — s'a găsit să atace situația autonomă a arhiepiscopiei ortodoxe din Bucovina și să se amestece în chestiunile fondului religios ortodox al Bucovinei.

Și mai interesantă e chestiunea fondului religios, că n'ar fi chivernisit bine, ci cu pagube. Când colo, fondul religios ortodox a dat în anul 1929, un excedent de 50 milioane!

Până și mitropolitului Nectarie dela Cernăuți i-a adus deputătețului, în Cameră, învinuiri nedemne... Da, trebuie terfelit și capul Bisericii bucovinene, un om integru și un ierarh la înălțime.

S'a pornit în Bucovina adevărată prigoană împotriva Bisericii ortodoxe de cătră oamenii guvernului, cari nu încap nici de — fondul religios ortodox bucovinean.

După legea de unificare bisericească fondul religios ortodox al Bucovinei are să fie administrat de eparhia Bucovinei, în cadrele vieții sale autonome. Atăta numai, că bugetul trebuie să fie prezentat ministerului de Domeții și celui al Cultelor, cari au să-l vadă, dar nu au dreptul de *dispoziție* asupra bugetului, adică de a-l schimba fără de ascultarea bisericii. Și, totuși, ce șă întâmplat?

Bugetul eparhiei și fondului religios, trimis la guvern, a fost știnut îndelungat la cele două ministere, pentru ca mai apoi să fie dat spre stu-

diere, altui unit, senatorului național-tărănist Dr. Coltor, candidat la episcopie unită ce se va înfunța în Muramurăș, în coasta Bucovinei ortodoxe.

Și după aceasta, ce s'a făcut cu bugetul eparhiei autonome ortodoxe? A fost ciopărtit, fără cuvenitele tratative cu Consiliul eparhial din Cernăuți. Din sumele alocate în buget de Consiliul eparhial ș votate în unanimitate de adunarea eparhială, uniții național-tărăniști dela Culte au redus și șuprimat pūr și simplu următoarele poziții (vezi Nr. din 26 ianuarie a.c. al „Glasul Bucovinei”):

Adaosul familiar, acordat, ca ajutor familial de preoți în suma de lei 2.400.000 anual, pentru familiile de cantori bisericești în suma de lei 530.000 și pentru pălmari (crâșnic) în suma de lei 478.000 anual, a fost șuprimat cu totul. Asemenea a fost șuprimată cu totul suma de lei 1.000.000 prevăzută pentru plata impozitului de echivalent dela sesiile personalului bisericesc și dela imobilele parohiale. Așa fiind toți șlujbașii bisericești vor trebui să plătească aceste impozite de aci încolo din banii lor proprii. În bugetul prezentat spre aprobare era prevăzută suma de lei 3.886.600 pentru șpriștinirea comunelor parohiale la repararea bisericilor și a caselor parohiale; ei bine, suma aceasta a fost redusă la 2.500.000, deci aproape un milion de lei. Pentru candidații de preoți nou hirotonosiți se prevăzuse câte un ajutor de 8.000 lei, pe care uniții i-au redus la 4.000 lei. Pentru echipament, încălțăminte, lingerie și ajutoare pentru ștudenții teologi au fost prevăzuți după necesitățile ștabilitate la 15.400; această sumă a fost redusă la 180.000 lei. Fondul de 1.000.000 lei prevăzut pentru ajutorarea elevilor și ștudenților șermani a fost șuprimat cu totul; așa fiind mulți din bursierii fondului eparhiei vor rămâne pe anul 1930 fără burse și fără ajutoare. Suma de 1.000.000 lei pentru acordarea de ajutoare și pensii de grație a fost redus la 250.000 lei. Șporirea șpașalului de cancelarie pentru parohiate și protopresbiterate la 100 lei lunar a fost redusă la numai 80 lei pe lună, cu toate că aceste oficii sunt încărcate astăzi și cu plata taxelor de porto pentru orice corespondență. Suma de 100.000 lei prevăzută pentru îmbunăășirea șaracilor, igumenilor mănăștiresți și a clerului catedral a fost șuprimată. Toate șubvențiile prevăzute în buget, precum cea pentru elanșca unui internat pentru elevii dela școalele comerciale și de meserii din Suceava, și pentru internatul Reunirii femeilor române cea pentru șocietatea „Principele Mircea” și tot astfel și fondul de 500.000 lei pentru diverse ajutoare, acte caritative și de asistență șocială, toate aceste sume în total de 3.300.000 lei au fost șuprimate de uniții astăzi la guvern.

Și, accentuăm din nou să nu se creadă că aceste tăieri din bugetul fondului și al eparhiei au fost impuse de nevoia de a se face economii prin șuprimarea sumelor arătate. Nu! Șindcă, după cum am amintit, buna gospodărie a școlii 1929 a adus un plus de venite de peste 50.000.000 lei și deci era de unde așeza acuste șome șopurilor indicate.

Adunarea eparhială a Bucovinei, care s'a întrunit zilele trecute la Cernăuți, a protestat, cu vot unanim, împotriva acestui nelegiuit amestec. Aceasta nu ne șimpledece, însă, de a întreba și noi:

Acești vântură-șară ai politicii românești, cu ce drept tale ei în constituția Statului și în legile țării, cari au investit Biserica ortodoxă cu dreptul de administrare proprie, în chip autonom? Și dacă sunt ei atât de răvnitori pentru buna ordine și pentru legalitate în administrația acestei biserici, ș'o spună: când se vor fi atins ei v'rodată — sau: când o vor face — să se amestece la fel și în chivernisirea averilor de miliarde, frustrate dela ștat printr'o lege pripită, ale bisericii catolice dela noi?

N'au făcut-o și n'au șo făcut! Pentru că „guvernul uniților I. Maniu, Al. Valda, A. Dobrescu, Iuliu Moldovan, Sever Dan etc.” — cum observă „Glasul Bucovinei”, cu mult temei — au

alte gânduri. Goana începută împotriva eparhiei Bucovinei și pentru acapararea fondului religios ortodox este numai „o verigă din lanțul, cu care uniții aceștia caută să ferece și să umilească Biserica ortodoxă română, dominantă în Statul român până la venirea național-țărăniștilor la cârmă.”

Bine, fraților bucovineni, că măcar primejdia desfășorată pe propriul nostru coșoc, v'a făcut să înțelegeți și să mărturișiți acest lucru, pe care noi, cei de dincoace de Carpați, îl experiem de peste 200 de ani, decând avem printre noi *aceasta neghină a unițiilor noastre sufletești și politice, care este „unitismul”, ajuns acum a se da însuși de gol, că este mai mult o organizație politică cu aspect religios, decât o credință în sensul curat, religios, al cuvântului.*

Dar nu pot să nu mai adaog un lucru din cele făcute de guvernul național-țărănist. Drept culme a batjocurei ce se face cu Biserica autonomă a Bucovinei, care-și are propriile sale resurse, încât nu cere nici un ban subvenție dela Stat, semnalăm și faptul următor: Guvernul, aplicând — fără de nici un temel constituțional și legal — legea sa administrativă și în chestiile eparhiei bucovinene, care-și are organizația sa legală și bisericească, a schimbat titlul și beneficiile foarte multor funcționari bisericești, plătiți exclusiv de fondul religios ortodox bucovinean, și l-a micșorat, *retrogradându-l astfel în situațiile lor de drepturi și de leafă, deși nu le plătește Statul nici un bănuț.*

Și cine s'a găsit să facă aceasta retrogradare? Tocmai guvernul d-lui Iuliu Maniu, care, în anul ce s'a încheiat, a avansat pe toți funcționarii bisericești uniți dela Blaj — și numai pe ei, dar nu și pe funcționarii bisericești similari dela Sibiu și de alurea. Și deci, D. I. Maniu și-a avansat în anul trecut pe coreligionarii săi dogmatici și politici dela Blaj, deși aceea avansare se făcea pe punga Statului român; dar a retrogradat, în acest an, pe funcționarii bisericești bucovineni, deși prin acele lefi nu se violă tesaurul țării, dându-se toate lefiile din fondul religios al eparhiei.

A naibii mai este mentalitatea „politico-catolică”, care e în stare să conceapă și să înfăptuiască asemenea judecări!

Dar, de încheiere, dele-mi-se vole să scotocesc una din amintirile mele „confesionaliste” din vremea studiului meu din Bucovina, și să mai adaog o vorbă și pentru — stările dela noi.

În năvala naționalistă, care stăpânește conștiința studențimii universitare bucovinene de acum treizeci de ani, — îmi aduc bine aminte de lucrul acesta — se discuta, la „Junimea”, cu a-prindere, chestia românească din Bucovina. Preotul unit și român verde, Vasile Lucaclu de pe atunci, era obiectivul admirației obștești, și în Bucovina, „Junimenii”, răvnitori de ceva mai mult de cât ce se putea produce în Bucovina după încătușarea prin guvernatorul Bourignon și după expulzarea ardelenilor amestecați în politica românească a Bucovinei, se gândeau să-l cheme, în propagandă românească pe Vasile Lucaclu.

Parcă-l văd și azi pe prietenul Ghiță Bărtoiu de atunci, mic de stat și sprinten ca un prîsnel, cum milita cu înfocare pentru acest gând. Era un temperament viu, care nu voia să știe de

nimic, când era vorba de chestia românească. (Să-l lerte Dumnezeu, că, de atunci, a și murit și nu i-s'a dat să intre în Cănaanul românesc.

Mi-am luat atunci sarcina de a mă — împotrivi. Li-am spus fraților, eu și alții ardeleni din „Junimea”, ceea ce se putea, tâlcuind politicește dictonul biblic: „Nu știți ce cereți...” Și drept urmare, nu s'a mai înzistat pentru părăirea fratelui Bărtoiu.

Astăzi, mai mult decât oricând în viața mea, am conștiința, că, eu și tovarășii, bună tâlcuire am făcut atunci.

Dacă Ghiță Bărtoiu s'ar scula din mormânt astăzi și ar vedea, cum Bucovina sa, pe care doria s'o salveze prin uniți, este *calcată în picioare de tovărășia politică a uniților ruteni din Bucovina și a uniților români din Ardeal, desigur, numai decât ar întoarce în mormântul rece...*

Fie, ca aceste șire, scrise despre lucruri din Bucovina, să ne servească și nouă spre lămurire.

În primul loc să servească ele spre trezirea aceloră din noi, cari, ademeniți de a măgitoarea lozincă a frățietății

românești și a păcii profesionale nu vor să înțelegă, că nici unul din guvernurile României-Mari nu a tratat mai mașter și mai mai loial Biserica ortodoxă.

Se înțelege dela sine, că aceste se întâmplă pentru că — după spusa fărtaților din Strada Horia — d. Iuliu Maniu e mai „ortodox” de cât cel ce scrie aceste șire...

Iscușiți drăcoșii știți de uniți: câți țapi ortodocși n'au prinț la carul politicii Blajului?

Și trag, trag țapii, de se spetesc!...
Dr. Gh. Ciuhandu.

„BANCA ECONOMICĂ” în SEMLAC, SOCIETATE pe ACTII

CONVOCARE.

Domnii Acționari ai Băncii Economice în Semlac S. p. A. sunt invitați la a

XVI-a Adunare Generală Ordinară.

care se va ține în Semlac în ziua de 27 Martie 1930, ora 1 după amiază.

O B I E C T E:

1. Constatarea acțiilor și a acționarilor prezenți, denumirea unui grefier și alegerea a doi membrii ca verificatori.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de Supraveghere asupra bilanțului pe anul 1929.
3. Aprobarea bilanțului, distribuirea profitului realizat și darea absolutoriului.
4. Modificarea paragrafului 31 din statute și complectarea numărului membrilor din direcțiune în conformitate cu paragraful modificat.
5. Alegerea Comitetului de Cenzeri pe un period de trei ani.
6. Eventuale Propuneri.

DIRECȚIUNEA.

NOTĂ: Domnii acționari cari doresc a participa la Adunarea Generală cu drept de vot ori prin plenipotențiați sunt rugați în sensul paragrafului 20 din statute de a-și anunța participarea cu cel puțin 24 ore înainte de începerea adunării generale.

ACTIVA. **Contul Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1929.** PASIVA.

Cassa în numerar	885.052	Capital Social	2.000.000
Disponibil la Bănci	20.008	Fond de Rezervă	162.895
Imprumuturi Cambiale	10.494.739	Fond de Pensiuie	57.000
Imprumuturi pe Cont Curent	3.479.687	Depuneri spre fructificare	7.968.621
Efecte	149.025	Reescompturi la Bănci	4.852.250
Imobile	223.861	Diverși Creditori	141.237
Mobilier	167.784	Dividendă neridicată	22.023
Diverși Debitori	119.025	Dare după Interese de Depuneri	48.682
Speze de Emisiune	69.529	Interese Tranzitoare	293.200
Interese Anticipate	196.905	Profii net	169.678
Total lei	15.713.587	Total lei	15.713.587

CONTURI DE ORDINE.

Efecte Girate	70.000	Angajamente de Efecte Girate	70.000
Detentori de Efecte Gajate	599.000	Efecte în Gaj	599.000
Detentori de Efecte în Garanție	1.088.500	Efecte în Garanție	1.088.500
Total	1.757.500	Total	1.757.500

DEBIT. **Contul Pierdere & Profit la 31 Decembrie 1929.** CREDIT.

Interese de Depuneri	1.233.723	Interese de Escont	789.038
Interese de Reescompt	735.144	Interese de Cont Curent	1.162.432,50
Dări și competenți	276.838	Proviziuni	1.103.337,50
Salare	365.900	Interese dela Efecte	10.800
Speze	281.525	Venit dela Imobile	1.200
Chiria Filialei	4.000		
Profit net	169.678		
Total	3.066.808	Total	3.066.808

Semlac, la 31 Decembrie 1929.

(ss) Romul Verișan,
Director Executiv.

(ss) Henrich Schön,
Cassier.

(ss) F. Sever Pascu,
Sub-Dir. Contabil.

DIRECȚIUNEA:

(ss) Teodor Guleș, (ss) Ioan G. Hav, (ss) Vasile Călușer, președ., (ss) Ioan Hornoi, (ss) Ioan Iustin,
(ss) Gheorghe Morar, (ss) Dimitrie Mesaroșiu, (ss) Dimitrie Popa, (ss) Petru Giurgiuș,
(ss) Haibach Andrei, (ss) Dumitru Ionuș.

Subsemnatul Comitet de Supraveghere, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

(ss) Gheorghe Suciu, (ss) Ștefan Verișan, (ss) Grigorie Romanescu, (ss) Gheorghe Indreica, (ss) Ioan Gușeș,
(ss) Gligor Flonta, (ss) Dimitrie Popa N., Președinte, Expert-Contabil, (ss) Gheorghe Roman.

Girant responsabil: Z. HANUOCA

Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad